

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
קארין אלהרר
יצחק קרויזר
יואב סגלוביץ'
גלית דיסטל אטבריאן
גלעד קריב
דבי ביטון
נעמה לזימי
קטי קטרין שטרית
אלון שוסטר

פ/25/4231

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – מענק חד-פעמי לנפגעים ממתקפת הטרור שהביאה למלחמת חרבות ברזל), התשפ"ד–2024

1. הוספת פרק י"ג
בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995¹, אחרי סעיף 295 יבוא :

"פרק י"ג : מענק חד-פעמי לנפגעים ממתקפת הטרור שהביאה למלחמת חרבות ברזל

מענק חד-פעמי 295 י.ג. (א) תושב ישראל או מי שנכנס לישראל כדין או לנפגעים ממתקפת הטרור שהביאה למלחמת חרבות ברזל

שוהה בה כדין וביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) נכח באזורים שיפרסם שר הביטחון באתר משרד הביטחון, ונפגע כתוצאה ממתקפת הטרור בפגיעה שאינה גופנית (בסעיף זה – הזכאי), ישלם לו המוסד מענק חד-פעמי בסכום השווה למענק הניתן לפי חוק הנכים לנכה שדרגת נכותו 10% (בסעיף זה – המענק).

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

(ב) המענק ישולם לא יאוחר מיום כ"ח בשבט
התשפ"ד (7 בפברואר 2024).

(ג) הגיש הזכאי בקשה לקבלת תגמולים לפי
חוק נפגעי פעולות איבה או חוק הנכים, ייזקף
המענק ששולם לו, על חשבון הזכויות שייקבעו לו,
אם ייקבעו, לפי החוקים האמורים.

(ד) שילם המוסד לזכאי סכום בשל פגיעה
כאמור בסעיף קטן (א) לפני יום תחילתו של חוק
הביטוח הלאומי (תיקון – מענק חד-פעמי לנפגעים
ממתקפת הטרור שהביאה למלחמת חרבות ברזל),
התשפ"ד–2024, ייחשב הסכום כאילו שולם על
חשבון המענק המגיע לפי סעיף זה."

דברי הסבר

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) אירעה במדינת ישראל מתקפת טרור רצחנית, הגדולה ביותר בתולדות המדינה. באירוע זה נרצחו ונפצעו אלפי אנשים ומאות נחטפו לשטח עזה. לצד הפגיעות ברכוש ובגוף, פגיעות אלימות ותקיפות מיניות, רבים מהנוכחים באירועי הטבח נפגעו גם פגיעות נפשיות, חלקם כתוצאה מהפגיעה הפיזית וחלקם עקב נוכחותם בלבד. כחלק ממתקפת הטרור, נחשפו גורמים שונים באופן ישיר למראות הזוועה, ובהם בין היתר, בני משפחה, משתתפי ומשתתפות המסיבה, ואנשי כוחות הביטחון וההצלה אשר נכחו במקום ונאלצו לחזות במראות או בתוצאות של הטבח שהתרחש. אין חולק כי המראות הללו מהווים טראומה קשה מנשוא.

לפי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל–1970, המדינה, באמצעות המוסד לביטוח הלאומי, מעניקה תגמול לנפגעי פעולות איבה שהוכיחו כי נגרמה להם נכות, ואולם מדובר בהליך מורכב האורך זמן רב ודורש התמודדות עם בירוקרטיה הנלווית למיצוי זכויותיהם.

ישנם נפגעים רבים ממתקפת הטרור שההגדרה הנדרשת לפי חוק נפגעי פעולות איבה אינה תואמת את מצבם ועל אף שנכחו באירועי הטבח, הם אינם מעוניינים להיות מוכרים כנפגעי נפש. נוסף על כך, נפגעי מתקפת הטרור נאלצים להתמודד עם שיקום הפגיעות הגופניות והטראומה, דבר המקשה על קבלת חוות דעת, איסוף מסמכים והשלמת ההליך לקבלת התגמולים שנועדו לאפשר להם להתקיים בכבוד ולשקם את חייהם. חלק מהנפגעים נאלצים במקביל להשתתף בפעילות דיפלומטית לשחרור יקיריהם שנחטפו וחלקם מתמודדים בנוסף עם הצורך להתחיל חיים חדשים במקום מגורים זר, לזמן לא ידוע, וללא ודאות לגבי תעסוקה. מדובר בהתמודדויות מורכבות וקשות, הדורשות הן משאבים נפשיים ומסוגלות לפעול והן משאבים כלכליים.

מטרת הצעת חוק זו היא ליצור הליך מקוצר שיעניק מענה מיידי לנפגעים בנפש שנכחו באזורי הטבח ויותאם למצב החירום שאליו נקלעה מדינת ישראל. הצעת חוק זו תאפשר לנפגעים לחיות בכבוד ובכלל זה

לשקם את בריאותם, את חייהם, לרכוש תרופות, להתנייד ולספק את הצרכים החדשים שנכפו על חייהם כתוצאה מהפגיעה. כל זאת ללא הסללה להגדרות נכות נפשית הנדרשות בחוק נפגעי פעולות איבה. לפיכך, מוצע לקבוע כי אדם שנכח ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) באזורים שיפורסמו באתר משרד הביטחון, ונפגע כתוצאה ממתקפת הטרור בפגיעה שאינה גופנית, יוכל לקבל מענק חד-פעמי בסכום השווה למענק הניתן לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט–1959 [נוסח משולב], לנכה שדרגת נכותו 10%, בלא שיידרש להוכיח כי נגרמה לו נכות.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ב בשבט התשפ"ד (22.01.2024)